

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Se pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) prejema upravnništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 146.

V Ljubljani, v sredo 28. junija 1893.

Letnik XXI.

Skalna podlaga.

V neki turški garniziji je nastala o svojem času velika zmešnjava in razburjenost. Novoimenovani načelnik kompanijski je namreč vprašal, zakaj pri nekih vratih pri vojašnici, ki so bile popolnoma zazidane in se niso mogle nikoli odpreti, vedno stoji vojak na straži?

Vse se je povpraševalo, vse majalo z glavami. Zakaj? Na to dosedaj še nikdo ni mislil. Vsak poveljnik je do sedaj tako našel in tako tudi prepustil svojemu nasledniku.

Sedaj pa pride radoznal novotarec in povprašuje: Zakaj?

Seveda je bilo treba na stavljeno vprašanje odgovoriti. Celó Turke je to zanimalo. Preiskavali so stare zapisnike, zastale ukaze, in naposled po dolgem in mučnem iskanju zvedeli so, zakaj da stoji vojak na straži pri zazidanih vratih. Pred desetletji, ko so vrata zazidali, pobelili so novo steno, in da bi kdo mokre beljave ne poškodoval, postavil je poveljnik vojaka na stražo.

Barva pa se je posušila, a vojak je ostal na straži. Poveljnik je pozabil preklicati svoj ukaz. Pozneje je bil prestavljen. Naslednik njegov pustil je stvar tako, kakor jo je našel. Tudi drugi in tretji poveljnik so storili tako. (Prim. „Monatschrift für christliche Social-Reform“, dr. Scheicher, 5. zvezek, 1893.)

Na to šaljivo dogodbo se zmislmo, kadar pregledujemo razmere v sedanji človeški družbi. Seveda, da te niso tako nedolžne, kakor vojaška straža pri zazidanih vratih. Tu ni bilo posebnih težav; vsak mož od kompanije je le redko prišel na vrsto. A v človeški družbi so pa pravice in dolžnosti tako krivično razdeljene, da postajajo za veliko množico od dné do dné neznosnejše.

In vendar so deset- in desetletja pretekla, predno se je jelo tudi tukaj povpraševati, zakaj so razmere vedno neznosnejše, zakaj je nezadovoljnost vedno večja, zakaj se vedno bolj množi število ljudi, katere brezsrčni kapitalizem stavi v oddelek: „misera contribuens plebs“?

Toda ta „zakaj“ stopa v zadnjem času v elementarno silo na dan. To se je pokazalo vlasti očitno ob zadnjih nemških volitvah, pri katerih se je skoro polovica volilcev izrekla za socialistične kandidate.

Mi seveda ne moremo odobravati načel, ki vodijo socialiste; njih „prihodnja država“, o kateri sanjarijo, zdí se nam grad v oblakih; toda jednako ne moremo pritrditi nazorom onih, kateri bi kar najraje vse socialistično gibanje zadušili s silo kot popolno neopravičeno, kot uporno gibanje ljudi, ki si nočejo s poštenim delom služiti vsakdanjega kruha.

Brezbožni socializem je popolno primeren odmev prevladujočemu kapitalizmu; kar je ta po svojih ateističnih načelih posvetnega blaga nagromadil v rokah posameznikov to hoče brezbožni socializem po istih načelih razpršiti. Oboje je krivično, nobeno nima v sebi pogojev stalnosti, zato smo prepričani, da bo socializem premogel kapitalizem, a da bodo ljudstva pri tem še ravno tako nezadovoljna in nesrečna, kakor so sedaj pod vladjo neomejenega plutokratizma.

In zakaj? — Zato ker v nobenem sistemu nima človek onega mesta, kateri mu gre po krščanskih nazorih.

Ni res, da bi ljudstvo ne bilo nič, da bi živelo le po milosti bogatinov, kakor to trdi in dokazuje kapitalizem; ni pa tudi res, da bi bilo ljudstvo vse po socialističnih nazorih. Ni res, da bi bil človek

obsojen kot suženj priklenjen stroju živeti na svetu brez pravic, ni pa tudi res, da bodo kedaj človeštvu zasvetila nebesa že na tem svetu.

Res pa je, da se bo in da se mora vsikdar spolnovati na svetu beseda Stvarnikova: V potu svojega obraza si boš služil svoj kruh. To velja vsem ljudem, torej bogatim jednako kakor revnim.

Kapitalizem in socializem ne priznavata prave razmere med Bogom in med človekom, tajita namreč Boga, brez katerega je sreča za človeka nemogoča, delata zatorej brez prave podlage in zato se vse, kar zgradita, prej ali slej zdrobi v prah, največkrat in najraje v medsebojnem boju.

Rešitev človeštva je v krščanskem socializmu, ki daje pravice bogatinom, a tudi ljudstvu ki poleg tega obrača svojo pozornost na človekov končni namen.

Krščanskemu socializmu je odločilno besedo spregovoril Leon XIII. v svoji okrožnici o delavskem vprašanju, kjer so točno in kratko praktično načrtana načela krščanskega socializma, po katerih jedino je mogoče red uvesti v sedanjo v socialnem oziru popolno razklano človeško družbo.

Leon XIII. je tudi tukaj postavil podlago, vkladno skalo za preosnovo in prenovitev človeške družbe na temelju načel katoliške vere.

Uprav danes pred praznikom sv. Petra in Pavla spominjamo se bolj živo nego kedaj besed, katere je Gospod govoril Petru: „Ti si Peter in na to skalo bom zidal svojo cerkev“, in zdí se nam, da to velja vlasti tudi za naše dni ter da umeva Leon XIII., kako tudi njemu govori Gospod: Ti si skala, in na to skalo pozidam svojo cerkev in z njo ob enem tudi pravo srečo človeške družbe!

LISTEK.

Skopuh.

Slika iz vojaškega življenja. — Spisal Evín.

Majhen, čokat človek, vse njegovo telo nekam zavaljeno, gubavo, da se vidi kakor vdrt in napókel lonec, glava tri palce bližje nogama, kakor drugi ljudje. Njegov stotnik je imel vzroka dovolj bojazni, da bi čisto ne zlezla mej ramena. Odkrito v obraz ni rad gledal nikomur, imajoč oči vedno vprte v tla, kakor bi nekaj iskal, kar ni nikdar izgubil. Navzlic temu, da je i po cesti hodé malokedaj pogledal kvišku, njegovo oko ni bilo slabo, pogled nekamo nemiren, bodéč. Redkokedaj mu je sinil bóder smeh na ustni, navadno jih je lokavo razprl in po-mežkaval z levim očesom.

Srečen je bil na one dni, kadar je njega zadela ne ravno vabljiva čast, igrati vlogo sobnega reditelja, „cimerordonanca“. Tedaj je opazil na tleh vsak prašek, tedaj so bile v veliki nevarnosti vse eunje in eunjice, katere so slučajno ali navlašč padle na tla, v veliki nevarnosti, priti v predale in predalčke velike nizke njegove skrinje, kajti pobral je vsak listek, vsako šivanko, žrebliček itd. in veselja mu je žarelo lice, zročemu, kako se polni skrinja z raznimi listki, capami in drugimi drobnjarijami.

Nikdar jim ni bilo po človeški pameti usojeno, priti na zrak in valjati se več v sobnem prahu,

tam so obležali kakor v ječi in trohnili. Kadar je bil sam v sobi, odprl je svojo skrinjo in dal drago-cenostim svojim dihati zaduhli zrak, vejóč v sobi. Če se je pa po naključju vrnil kdo v sobo, predno je mogel zakriti vso svojo nabrano ropotijo, in se zaničljivo nasmijal, odgovarjal je odurnim smehom: „Čez sedem let vse prav pride.“ — Črtela ga je pa cela stotnija, dasi ljudje sami niso vedeli, čemu in zakaj.

Pet dni v mesecu prištevaj je najsrečnejšim. 1., 6., 11., 16. in 21., tedaj je komaj prikrivalo odurno lice radost. Dobil je plačo, ali dolgo je ni imel pri sebi. Komaj je bil sam, zaprl jo je tja, kamor je zapiral druge stvari, in odslej je nedotaknena ležala v skrinji, on pa je sedal na skrinjo in stradal cele tedne in mesece, živeč se le ob suhem komisu, menaži in vodi. Včasí pa je prodal še komis, in včasí, seveda silo redko, že itak ne preobilo kosilo. „Vsaka sila do vremena!“ in človek ne more shajati vsak dan brez kosila.

Nihče ga ni videl kedaj večerjati, v mraku vzel je s predala nad posteljo komis, usél se na postelnjak in žulil počasi ob trdi skorji naprej, dokler se ni storila noč; potem je običajno odprl zopet skrinjo, zaprl nožu klino in ga dejal notri; tako dragih rečij, kakor je nož, ni nikdar nosil pri sebi, in še nekaj, kline ni nikdar pozabil obrisati, da ne bi zarjavela. Da ni pozabil zakleniti skrinje, umeje se.

Ne vem, ali se mu je kedaj kaj sanjalo, govoril ni v sanjah nikoli. Včasí je mól s prsti, pri-

bližno kakor da bi prešteval denar, po dnevu si tega ni upal, še celó menjaval ni rad.

Ali vse te razvade bi mu še človek odpustil. Če kdo trpi na neozdravni slabosti, da hoče po vsi sili napraviti iz svoje skrinje smetišče, naj mu bode. „Kdor z malim ni zadovoljen, velicega ni vreden.“ Mož sicer ni bil vreden velicega, ali branil se ga tudi ni in to mu je bilo v nedopustno pogubo. Kakor niso bili varni pred njim na tleh raznovrstni papirčki, tako so sčasoma prišle v nevarnost romati tisto pot stvari malo nad tlemi, kakor na mizi, na posteljnjakih. Tako se je po malem navajal pobirati stvari, katere niso bile samo na tleh, no, malo višje, do katerih pa ni imel nikako lastninske pravice. Zginjevale so redoma temu škarje, onemu žlica, tretjemu vilice, drugemu zopet nož itd. Kako, bila je vsem nerešljiva zagonetka. Prišlo je še huje. Strast do imetja je rasla v njem čim dalje, tem huje. Da bi on to delal, ni opazil in mislil nihče. Zgubilo se je in basta! — Da bi on kradel same skoposti, tega ni slutil nikdo.

Tu se je dogodilo nekaj, kar je hipoma razkrilo temno njegovo dejanje in nehanje. Zmanjkalo je nekemu iz sobe zatega prstana. Se dandanes se ne vé, ali je bila le domišljija onega, kojemu je bil baje ukraden prstan po prečuti noči, tako bujna, da se je resno zamislil v stan človeka, kateremu je ukraden prstan, ali je imel v istini prstan, kateri mu je takrat po tatinski roki izginil. Zatvorila se je soba in premetalo se vse v njej, prstana ni

Res croaticae.

S Hrvatskega.

(Dalje.)

In kakšen je grobokop sam! Pri neki „uradni maši“ — saj k drugi on nikdar ne pride — je stal med povzdigovanjem ter si trebil nohtove. Ker je bil na vzvišenem kraju — on ima svoj sedež v katedrali — ga je videlo mnogobrojno občinstvo in je bilo nevoljno.

Ta gospod ne spolnuje svojih verskih dolžnostij, dasi je postavljen na svetilnik. Svojo kalvinsko soprogo pelje vsako leto za roko v luteransko cerkev, a da bi on spolnil svojo dolžnost o Veliki noči, to bi bilo za zastopnika mažaronstva odveč.

Ali se ne mora tedaj človeku poštenja in zdrave pameti vse to pristuditi? Zato se ni čuditi, da poštenjaki zapuščajo domovino, samo da ne gledajo te strašne korupcije.

Naši Mažari, mažaroni, korteši e tutti quanti so vsled tega zgubili ves ugled in vso veljavo pri razumnih in prostem narodu. Ta se kar trese, kadar sliši besedo o teh ljudeh. Kdor za Mažarone glasuje, tega ima že narod za „izdajicu vjere i narodnosti“. Pa pri vsem tem zmaguje le mažaronstvo, in to vselej in povsod. Kako to?

Zmaguje z nezasišanim terorizovanjem in denarjem. Vse osebe, ne gledé na stan in dostojanstvo, živé od njega milosti, morajo brez pardona voliti mažaronskega kandidata, drugače jih prestavljajo, preganjajo in naposled odslové. Tako se je zgodilo dr. Franki-ju, prof. cont. Vojnivič-u, dr. Frankl-u in mnogim drugim.

Drugi sicer neodvisni pa neznajni volilci pridobé se z denarjem, katerega je za take prilike kakor toče. Tu gre na tisoče in tisoče bankovcev. Te korteši najlaglje nosijo po mestih in trgih, povezane v pakete. Ta denar jim mi vrnemo pri davkih. Da s tem vjamejo glasov „ad libitum“, je umevno, saj so vzeli našim ljudem ves značaj; zato bi marsikateri za kozarec vina stokrat glasoval za najgrš karikaturu, ko bi mu le kdo rekel.

Priprosti narod pa premotijo z vinom in mesom; kjer pa to sredstvo ne zadostuje, še z drugimi hujšimi sredstvi, tudi sile se ne ustrašijo. Tako se vrše naše volitve v vse zastope. Tako se voli prostovoljno, po lastnem prepričanju, po vesti, glasu božjem! Roka mi drhti, ko to pišem; pa naj ves svet vé, kako tužno je v naši domovini, za katero so naši očetje prelivali svojo kri. — O tužna nam majka!

V vsaki občini postavijo špijona, po mestih in trgih po več, kateri zasledujejo vsako najmanjšo nasprotno gibanje ter jim urno javljajo. Za to se dajo najbolj porabiti občinski tajniki, se vé za mastno plačo. Vsak opozicijski shod razpré. Oni pa vodijo svoje karikature po deželi, da se jim vse posmehuje, to se vé le na skrivnem, drugače gorje.

bilo, pač se je našel drug tiček, katerega so sumili vsi, da je uzmal prstan, človek, o katerem govorim in kateri je bil najbližji sosed okradencu.

Izpraznili so mu vse, dasi je silno nerad gledal drzno početje. V njegovi skrinji pa je našel skoro vsakdo nekaj svojega, na kar je že davno pozabil. Čim globlje so posezali v skrivna predalec in kote, temveč davno pozabljenih stvari privlekli so na dan. Sam pa ju je gledal z bodočim svojim pogledom. Ni tajil, da ni njegovo, ali trdil je, da je vse našel. Sreča, sama sreča!

Skoro je vse posilil smeh, če so premišljali o tem, čemu bi bilo temu človeku toliko žlic, vilic, nožev, ker jih pri tako skopem živilu vendar ne potrebuje. Čemu mu bodo iz mize ukradeni zvezki rabeči se v zimski šoli, njemu neukemu človeku, kateri ni niti znal zapisati kratkega svojega imena. Ta je bil vesel, da je dobil zopet čiste vilice, pogrešajoč jih tako dolgo, oni česalo očiščeno, — smejala se je vse. — Smehu pa je sledil srd in jeza, ko se je našla listnica, katero je spoznal njegov tovariš za svojo in katero je po zimi še zgubil, to pa se je zgodilo v majniku cvetočem in duhtečem. Vsekako za obdolženca uničujoča okolnost! Dobro je vedel, da stvar ni njegova, videl in slišal, kako je celo zimo po vseh vódih stotnije popraševal po njej njegov tovariš, brez uspeha, ležala je že v skopuhovi skrinjici zavita in skrita mej perilom. Da, ta človek s topim obrazom in glupobodečim pogledom našemil je v gube svoj obraz in dejal

Vsi občinski in kotarski korteši morajo spremljati kandidata, ljudstvo jih pa slovesno sprejemati, če ne sledi precej kazni. Kdor jih samo malo žali, mora to takoj — čutiti.

Tako je pri nas! In zato so naši državni poslanci, 40 po številu, vsi poslušni Mažaroni. Vsak izmed njih dobi na leto 800 gld. za stanovanje in za časa odprtega državnega zbora vsak dan 10 gld. Ta denar lepo spravijo, dobro živijo, Mažarom se klanjajo in njih dolžnost je spolnjena! Oni pomagajo zatirati nas Hrvate, Slovake, Rumune in druge nemažarske narode. Da bi se potegovali za versko šolo, razbremenjenje velikanskih dolgov, za znižanje nekrščanskih davkov, za vreden kongres, za kmetiški stan, za delavce, trgovce, obrtnike, za reguliranje vodâ in hudournikov, za napravo železnic, mostov, pogozdovanje krasa po Granici, za poškodovane po toči, moči, suši, filokseri itd., jim še na misel ne pride.

So li to zastopniki narodu? Ne, temveč zastopniki puhlega mažaronstva, plačevani z našim denarjem! Pri nas ni nobenega perečega vprašanja; karikature imajo globoke žepe, mi pa veliko revščino in uboštvo, in s tem je vse rešeno po mažaronskem programu!

Ravno tega duha imamo tudi v deželnem zboru 80 poslancev. Koristi mažaronske se dobro zastopajo, za drugo se pri nas ne zboruje.

Istega duha je tudi sedanji zagrebški mestni zastop, posebno župan Mošinski. In če gremo še dalje, najdemo vse zastope, da celó občinske v mažaronskih krempljih. Za nas ni nikjer več prostora. Pa s tem še ni zadovoljno mažaronstvo, temveč nam hoče vzeti tudi poštenost in pravost, katero čisla celó pagan.

To nam pa jemlje po svojih ljudeh na deželi; po mestih, malih in velikih, pa je napravilo nesramne hiše ter pozvalo va-nje mažarsko blago. Pred neko hišo straži „pandur“ celi dan, da kdo ne povredi (žali) tega mažarskega blaga. Gorje mu, ki bi le zinil čez ta obrt! Kri mi zastaja, ko to pišem. Kdor pa pri nas javno taji božanstvo Zveličarjevo, kdor pri nas vpričo množice ljudij preklinja Boga, za tega je pri nas — svobode dovolj! Strmi, o svet, pri tem in tresi se!!

O kako se naša dobra, nadarjena mladina po mestih ostruplja; a ne le ona, temveč tudi odrasli. Vprašamo: Kaj bode iz naše moralno propale mladine? Ali bodo to pravi člani človeške družbe, verni udje svete cerkve in zvesti sinovi ožje in širše domovine? Kaj bode iz naše mladine, ki zgublja v svoji najnežniši dobi vse poštenje in vso pravost!

Pa mažaronstvo ali liberalizem hoče imeti še druge žrtve od nas! Uničilo nam je zadrage. Vsled tega se deli naše zemljišče na najmanjše dele, slednjič nima nihče nič. To dela velike prepire in mori pravo družinsko življenje. (Dalje sledi.)

hinavsko milosrdno: „Da morejo biti ljudje taki, da ne dajo najdenega nazaj.“ V listnici pa je bil takrat petak, kateri je pa iz nje izginil.

Ko se je zvedela ta podrobnost, tedaj se je zgodilo nekaj, česar ne pripovedujem rad, skopuh je čutil pest svojih tovarišev. Ko je bilo končano to, zavili so nesrečneža v koe in bili po njem s palicami, katere so se rabile obično samo za borenje. Tu borile so se samo proti malovredni tatinski skoposti in dotolkli jo do cela. Ko se je izmotala izpod odeje potolčena in malo usolzena poosebljena skopost, zadrlo se je nad njim pol stotnije: „Vrag, kje imaš petak?“

„Saj ga dam, koj ga dam.“
„Torej vzeli si ga in dejal k svojim, kaj ne.“
„Duše, samo našel, našel.“
„Oho, našel in potem skril in ko ga je oni pri tebi iskal, ga vendar ni našel!“

In zopet so se usule batine po hrbtu in po glavi, da bi bili na Klečah ali Tomačevem, obesili bi ga za pete na najbližje drevo in pustili ga majati v zraku. — Brezvspešno pa so iskali pri njem prstana, ni ga bilo. Za vse tatvine „najdenine“ se je udal, ali vkljub vsem udarcem odločno trdil, da prstana ni niti videl ni ukral. Da še več! Obljubil je vrniti kar precej petak in ponujal petak onemu, kateremu je bil ukraden prstan, samo da molči. — Ali preveč je vršalo in vriščalo v stotnji, da bi odšla stvar tiho, ne da bi zapazili višji vojaki te izvanredne tragikomedije.

Davčna preosnova.

8. Komisija za prihodninski davek.

(Dalje.)

Da se danes nahaja osobito mala obrtnija v tako žalostnem stanu, to so zakrivilo velike tovarne, ki izvršujejo isto delo s stroji, bodisi parnimi ali raznovrstnimi drugimi motorji.

Mali obrtnik nima denarja, da bi si kupil motor, in se trudi z rokami, toda nemogoče mu je, kako stvar za isti znesek dogotoviti, kakor jo dogotovi večji obrtnik, ki dela z motorji. Koliko časa pili ali žaga mizar desko, da jo prežaga; večji mizar, ki ima motor, pa to v hipu izvrši.

Da sem kar najbolj poljuden v dokazu, naj navajam, kako delajo mali zidarji, nasprotno pa kako veliki stavbeni mojstri. Pri malih zidarjih se opeka in jednako blago znosi v nadstropja na hrbtu, pri velikih podjetnikih pa vse to opravijo primerni stroji.

Koliko stotin ljudij je nekdanj živelo od tkanja na roke, sedaj pa raznovrstni tkalni stroji z malim številom delavcev zmagujejo ogromno delo.

Zato je povsem opravičeno načelo, da se mehaniška moč (takozvana konjska moč) prejednači s primernim številom delavnih močij. Po vladnem načrtu ima veljati eden pomočnik za jedno delavno moč, jeden konj ali osel, ki goni n. pr. „göppel“, velja za dve delavni moči, in vsaka mehaniška konjska moč za pet delavnih močij.

Če ima motor pet mehaniških konjskih močij ali sil, velja to za 25 delavnih močij, ali z drugimi besedami, takemu obrtniku, ki ima motor peterih mehaniških sil, se bo zaračunalo, da ima 25 pomočnikov.

Poseben paragraf pa še določuje ali dopušča, da zamore komisija za polovico pomnožiti davčni nastavek takemu tovarnarju, ki ima v delu več, nego 200 delavcev, oziroma po motorjih zaračunanih delavnih močij. To je namenjeno v večje obremenjenje tovarnarjev, po čemer bo ravno mogoče nižje slojeve razbremeniti.

Kot tretje znamenje ima veljati, koliko znaša na leto ves promet, to je, koliko se je izdelkov napravilo in prodalo.

Pivovarna izvari na leto toliko in toliko hektolitrov piva, žganjarija toliko in toliko hektolitrov žganja, prav tako opekarna več ali manj opek, tovarna za sladkor jedna več sladkorja od druge.

Ta gostilna potoči na leto malo, druga morda petkrat in še več hektolitrov vina itd. Ta mesar pokolje na teden po dva vola, drugi še več, tretji komaj jedno živinčce. Ta štacunar prodá na leto veliko, drugi komaj polovico tega blaga itd., ker je v dotičnem kraju polno enakih štacun, nasprotno pa kdo v manjšem kraju, vendar pa veliko več prodá, ker je ondi sam in nima tekmecev.

(Dalje v prilogi.)

Da je dobil kmalu za tem v garnizijski jetnišnici zopet brezplačno šestmesečno stanovanje, je naravno. Notri godilo se mu je dobro, najbolj dolgočasno je bilo 1., 6. itd. — Po šestmesečnem zaporu vrnivši se k stotnji sedel je zopet vedno na svoji skrinji, čuvajoč dragocenosti, kar mu jih je še ostalo po osodepolnem dogodku, zguban, malobeseden, kakor vrt in napókel lonec, glava tri palce bližje nogama, kakor drugi in ako mogoče še bolj skop, samo še bolj skop. Prijatelj je ni iskal in tudi ne našel. Dovolj temne slike, do pičice resnične, dovolj mračnih podob! Cerberus „in effigie!“

V spomin

svojemu iskrenemu prijatelju
Ludoviku Kenku.

„Omnia tecum una perierunt gaudia nostra
quae tuus in vita dulcis alebat amor.
Quem nunc tam longe non inter nota sepulera
nec prope cognatos compositum cineres.
— — — — — sepulchrum
dedinet extremo terra aliena solo.“
Catullus LXVIII.

Skoraj ne umevam, da se mi je posloviti od Tebe, moj dragi, za vek. Ah, kar ne moreš mi iz spomina, plemenita duša; prekreпка vez družila je naju neprenehoma od one mlade dobe počenši, ko

se udeležili načelniki civilnih in vojaških oblastev: deželni predsednik baron Hein, deželni glavar O. Detela, generalmajor pl. Fuchs, mestni župan Grasselli itd.

(Mestna hranilnica v Kranju.) Svoje čitatelje opozarjamo na razglas objavljen v današnjem listu v pričetku delovanja nove mesne hranilnice v Kranju. — Snovanje domačih denarnih zavodov je hvale in podpore vredno, zato želimo novi hranilnici v Kranju najlepših uspehov.

(Shod dolenjstajerskih Nemcev) bode dne 9. drugega meseca v Celju. Posvetovali se bodo o organizaciji nemške stranke na Dolenjem Štajerskem in koga bi postavili za kandidata za izpraznjeno deželnozborsko poslaniško mesto, ko je umrl dr. Neckermann. Pač bodo zopet vzdihovali o nazadovanju nemstva na Dolenjem Štajerskem. Jezili se bodo zopet čez vlado, ki jih premalo podpira.

(Gundulićevo slavlje.) Zjutraj je bila najpreje sv. maša. Po svečani sv. maši v stolni cerkvi, je vse krenilo proti poljanskemu trgu, koder stoji spomenik. Nebrojno ljudstvo je bilo. Dragocenih vencev, nekaterih srebrnih in zlatih je bilo nad 230, med njimi do 30 srbskih. Tudi kralj Saša je poslal venec z napisom: Pjesniku Gunduliću. Sedem hrvatskih godb je stalo na trgu, do 40 zastav je vihralo v čast pesnikovemu spominu; sam namestnik pl. David je bil navzoč. Pred spomenikom so najpreje zapeli beligradski peveci „Sokolevi“ od Topalovića; za tem godba: potem pa so zapeli Harambašićevo himno, ki jo je uglasbil Vilhar. Dobro četrt ure je govoril predsednik Marinica Gjorgjić; spomenik prevzema v imenu mesta župan Gondola. Ob 10^{3/4} je padla zavesa. Petje iz glasba sta se za tem vrstili. Navdušenje je bilo popoldne jako veliko. Govorov je bilo v obilici. Tudi dr. Ivan Tavčar je govoril ter nazdravljaval hrvatski opoziciji, ki hoče, da se zjedini Slovenija s Hrvatsko. Ob komersu je dejal, da je on prišel do prepričanja, odkar je začel politično misliti, morajo Slovenci delovati po programu stranke prava. Posebno burno so nazdravljali dr. Franku. Hrvatsvo in pravaštvo sta slavila zmago ob tej slavnosti.

(Izpod Ostrovca.) Obesil se je v župniji sv. Urbana Mihael Lipko, star 32 let. V nedeljo zvečer dne 25. t. m. je po noči prišel opijanjen domov ter strašno razsajal. Ko ga je mati opominjala, jo je za lase zgrabil ter vlekel po hiši; gotovo bi še bil kaj hujšega počel s svojo materjo, ko bi mu jo ne bili ubranili drugi domači. Razsajevalca so iz hiše zaprli. Ta pa je šel in se za domačim hlevom obesil na sliv. Nesrečnež je bil malovredno seme; svetih zakramentov več let ni sprejemal; zopet dokaz „kakoršno življenje, taka smrt“.

(Iz celovške škofije.) Dekanijska svetovalca sta postala č. gg.: A. Jörger, župnik v Micheldorfu, in S. Bauer, župnik v Peravi pri Beljaku. — Čast. g. H. Deutl, provizor v Kellerbergu, je postal tam župnik. — Namesto čast. o. Al. Fal-

V knjigi za narod zaslužnih mož se pokojnikovo ime vsakako ne bode čitalo, kajti v javno življenje še ni bil stopil in za domovino svojo še ničesa storil, ker mu je preje boginja smrti prekinila nit življenja, toda vendar je vreden blagega spomina, ker se je vestno pripravljajal za narodno delo, v kar mu ni nedostajalo moči in zmožnosti. Uverjen sem, da bi si bil tudi on vzgradil v javnem življenju lep spomenik. Toda vse to mu ni bilo namenjeno, na njem so se z nova uresničile pesnikove besede:

„Niš noče dozoreti nam,

Kar kaj ti obeta! — to je grenko!“

Spominjam se sledkar še žalostne pokojnikove obitelji, katera je občutila izgubo svojega nadejnega polnega ter srčno ljubljenega sina in brata izvestno najbolj živo in bridko, njej izrekam v imenu vseh pokojnikovih koleg, iz dna svoje duše globoko sočutje in sožalje.

Završil si svoj zemeljski tek. Odpočij se v večnosti od truda, katerega so Ti usodile na zemlji v obilici meri malo naklonjene Ti rojenice. Sreče si ukusil tu malo, bolesi mnogo več. Ti pa, tuja zemlja, sprejmi ga v varstvo, ker mu ni usojeno počivati v domači gomili, ter brani v svojem osrčju do dne probujenja drugega mi prijatelja, kateri mi je bil v življenju — kakor Vergil Horaciju — „di-midium animae meae“!

Na Dunaju, v dan 26. junija 1898.

Francišek Prosenc.

z ederja pride čast. o. Bern. Froes kot prijor v samostan usmiljenih bratov v Sentvid. — Mil. g. knezoškof bode delili višje redove dné 12. 14. in 16. julija.

(Ponarejevalci denarja.) V Budimpešti je policija zasledila ponarejevalnico kron. Našli so več dobro ponarejenih kron. Ponarejevalci so ušli.

(Iz Novakov pri Cerknem.) 25. junija; Dne 12. junija nas je zapustil preč. gosp. vikar Fr. Cerv. Ko se je dobri gospod preselil pred sedmimi leti k nam, seveda ga je bilo vse veselo, nihče pa ni takrat slutil da nas bode tako kmalu zapustil. Izvestno pa bi bil še dalje pri nas ostal, da mu ni zabranila bolezen. Koliko dobrega je on storil v tem času, v blagor naše duhovnije, tega povedati ne morem. Dovolj je pogledati našo vso prenovljeno cerkev, ki dovolj jasno priča o dobrem očetu, in vrlih kristjanih, kajti že po cerkvi spoznaš ljudi! Ljudstvo naše ohrani ga vedno v dragem spominu istotako tudi njegove nauke. Drugi dan pa smo dobili novega preč. gospoda vikarja Jos. Kosca iz Cerkna, kojega pozdravilo je slovesno zvonjenje in pokanje topičev, novi gospod naj bode prepričan o ljubezni naši, v kateri naj ostane dolgo sklenjen z nami.

(Z Blok.) Dan pred sv. Janezom Kr. postavil se je tukaj lep kamenit spomenik ranjkemu župniku Janezu Kaplenek-u. Kakor vsa prejšnja dela, o katerih smo že lansko leto govorili, tako je tudi ta, kaj okusno izdelani spomenek delo g. A. Vodnika znanega kamnoseškega mojstra v Ljubljani. Vsa stavbe v cerkvi in na pokopališču stanejo tisoče, in bode trajen spomin g. župnika pa tudi mojstra g. A. Vodnika ob enem pa ponos fari bloški. Naj pri tej priliki še omenim nekaj podrobnosti, ki so znamenje časa. Nekdaj, ko sem še v Ljubljani po šol. klopah hlače trgal, prigodilo se je, pa bolj po redkoma, da nas je kak popotni orglavec s svojo godbo pod oknom s par komadi razveselil — to je bilo v mestu — a zdaj — o srečni časi ni treba hoditi v mesto, zdaj imamo skoraj vsaki drugi dan po dva, tri i. t. d. — orglavcev, ki vsaki želi zase svoj bakšiš, a kje vzeti bakšišev, ker jih ni moč kopati? Poleg tega se priklati v spremenbo tudi cigauska druhal, ki ima dokaj zdravih zob, vse bi rado jelo, kakor červ. Če ta otide, že imaš za nameček zadej „arme reisende“. Takim včasi odgovorim: i mocht a reisen, aber i hab ka geld. Potrpíte, nismo še pri koncu. Na enkrat se začuje kak trobentač, ki vabi na svoje umetne komedije in predstave — o pa tudi kak „streichquartet“ lahko čuješ, in še z nemškim vabilom. Da, prav mestno je v naši Sibiriji — saj tudi zverinjaka nismo pogrešali v teku kratkega časa. V Sibiriji rekel sem, saj pa tudi lahko dokažem, kajti bila je huda zima, da so celo na pomlad medvedje sem prišli, če ravno ne prostovoljno pa na verižicah, in še plesali so ti kosmatini v radost mnogoštevilnih gledalcev in pridobitev mnogo bakšišev. — O pa nisem še omenil nekkih krivososov! Kafens mir ab — kupíte — koliko daš? koliko hočete? 14 gld. — dam 2 in pol — tu imaš dajte denar! — To so srečni časi kajne? Poleg obilega davka naj kmet preživi vso to golazen bodisi dvo-četvero- ali mnogonogata!

(Nove volitve predstojnikov usmiljenih bratov) za avstrijsko-češko pokrajino vršile so se te dni na Dunaji. Za Gorico bil je izvoljen č. g. P. Mayar.

(Poročil) se je včeraj dopoldne v župni cerkvi v Trbovljah g. A. K. Škucik, montanistični asistent, z gospico Anico Ranzingerjevo.

(Licejalna knjižnica ljubljanska) broji koncem šolskega leta 1892: 34.725 del, 52.391 zvezkov, 5805 sešitkov, 1946 listov, 420 rokopisov in 242 zemljevidov.

(Pravoslavni škofje proti vladni cerkveni politiki.) V odseku pravoslavnega kongresa v Karlovcih je patrijarh German Branković se izrekel, da neomejeno zaupa ogerski vladi, ali je vendar z drugimi pravoslavnimi škofi se izrekel v adresi na krono proti vladni cerkveni politiki. „Odsék“ je odobril njegovo postopanje. Patrijarhovo postopanje je nekako dvomno. Vidi se mu, da ima težave, da ustreže interesom svoje cerkve in se ne zameri vladi, kateri se ima največ zahvaliti za svoje visoko sedanje mesto. Tako je, če je cerkev zavisna od države.

(Nova denarna kupčija.) Na Dunaju, v Budimpešti in drugih večjih mestih kupujejo nekateri star denar in ga plačujejo nekoliko dražje, nego ga kupuje livni urad. Prevotljene goldinarja kupujejo po 70, južnonemške goldinarje po 60, dvajsetice po 22, desetice po 10 kr. Terezijanske tolarje po 2 gld. 75 kr., križavce po 1 gld. 50 kr. Najslabše

se prodajo prevotljene šestice, ki se plačujejo kilo le po 3 gld. 50 kr. Vsi ti denarji se potem speda-vajo v orijent, posebno v Arabijo, kjer jih silno visoko čislajo. Posebno za Terezijanske tolarje se vedno poprašuje.

(Udeleževanje učencev pri sv. Rešnjega Telesa procesiji.) Deželni šolski svet dolenjeavstrijski je ugodno rešil zahtevo dunajskega knezoškofijskega ordinarijata, da se ljudskošolski učenci pod vodstvom svojih učiteljev udeležijo procesije sv. Rešnjega Telesa. Okrajni šolski svet se je bil iz raznih ničevnih vzrokov izrekel proti udeležitvi. Posebno učitelji so se upirali zahtevi knezonadškofijskega ordinarijata, kar je gotovo značilno in nam kaže, kako je v verskem oziru potrebna preosnova naših učiteljšč.

(Deželna razstava pomočnih strojev, motorjev in orodja za mali obrt v Opavi.) Razstava traja od 1. do 31. avgusta t. l. in se deli v štiri glavne skupine. Glavna skupina A ima tri oddelke: I. Obrtni pomočni stroji za kovače vseh vrst, ključničarje, kleparje, pasarje, puškarje, urarje, lončarje, krovec, steklarje, kamnoseke, podobarje, tapetnike, jermarje, sedlarje, mizarje, peke, mesarje, krčmarje, barvarje, milarje, vrvarje, knjigotiskarje, knjigoveze, strojarje itd. itd. II. Pregled za ustanovitev tovarniških delavnic od strani rokodelskih združenj in sicer: za ključničarje, kleparje, pasarje, peke, mizarje. III. Razstava motorjev do 4 konjskih sil za par, plin, petrolej ali elektriko z modernim kurivom in pihali. Glavna skupina B obsega stroje in druge pripomočke za krojače, izdelovalce obvez, klobučarje, krznarje in čevljarje. Glavna skupina C obsega razstavo delujočih strojev v namen uvedbe kake nove domače industrije, ki bi vspevala v Sleziji. Glavna skupina D obsega A) razstavo orodja in drugih pripomočkov za vse rokodelske in svobodne obrti. B) Razstavo raznega blaga, surovega ali na pol izdelanega, potrebnega za mali obrt.

(Zakup.) Opozarjamo še enkrat na zakupno obravnavo gledé zagotovljenja sena, slame, drv, premoga, koksa in šote. Obravnava vršila se bode v Ljubljani v c. in kr. vojaškem preskrbovalnem magacinu dné 11. julija t. l. ob 10. uri d o p o l d n e. Zvezek pogojev pogleda se lahko tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani in se kupi po 4 kr. za tiskano polo v vojaškem preskrbovalnem magacinu v Ljubljani.

(Stoletni veteran.) Dne 26. t. m. je na Dunaju Andrej Spazierer slavil svojo stoletnico. Spazierer se je v mladosti bil izučil čevljarstva. Od 1813. l. do 1821. l. je služil pri vojaki in se je udeležil vojne proti Francozom. Po svojih vojaških letih se je povrnil k svojemu rokodelstvu, katero je izvrševal do 1888. leta. Od tega časa se živi z občinsko podporo.

(Japanski major Fukušima) je lani na svojem konju odpotoval iz Berolina preko Rusije in Sibirije v svojo domovino. Sedaj je prišel v Vladivostok. Dolgo pot 15.000 kilometrov je jezdit na svojem konju. Major in konj sta zdrava. Iz Vladivostoka se major odpelje na ladiji Japan. Fukušima se more ponašati, da je prejezdil največjo daljavo, kolikor vé povedati zgodovina.

(Požar na morju.) Avstrijska ladija „Božidar“, ki je bila na potu iz Genuve v Črnogoro je na potu zgorela. 10 mornarjev se je rešilo.

Spominjajte se

„katoliškega sklada“

ob raznih prilikah!

Društva.

(Moška svet-jakobsko-trnovska podružnica sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) bo imela svoj občni zbor v nedeljo dne 2. julija 1893 ob 6. uri zvečer v prostorih katoliške družbe, na Starem trgu biš. štev. 13 s sledečim dnevnim redom: Nagovor prvomestnika, poročilo zapisnikarja, poročilo blagajnika, volitev prvomestnika in njega namestnika, volitev zapisnikarja in njega namestnika, volitev blagajnika in njega namestnika, volitev zastopnikov k veliki skupščini, volitev dveh pregledovalcev računov, posamezni nasveti. Sprejemali se bodo tudi novi udje.

Od bor.

Kak čevljarški mojster ima mnogo dobrih naročnikov, ki mu dobro in zanesljivo plačujejo, drugi pa si ni mogel pridobiti toliko naročnikov in čaka dela, katero izvrši tudi na up, le da ima kaj dela. Kak mizar ima polno dela pri stalnih naročnikih, drugi žalostno čaka, da ga kdo pokliče za kaj malega. Pravično je torej, ozirati se na vse to.

Gledati bo treba tudi na obratni kapital, to je, na kapital, kolikor ga ima dotični obrtnik ali tovarnar v kupčiji. Vendar pa ima to veljati le kot neko znamenje, ne da bi se posebno to poštevalo, ker nekateri, n. pr. tovarnarji, delajo z malim obratnim kapitalom in vendar mnogo zaslužijo pri tem; nasprotno pa drugi tovarnar potrebuje mnogo denarja za nakup dragocenega blaga, katero predeluje, in le ima malo pravega čistega dobička.

Kakor sem že navedel, je vlada imela izdelan poseben cenik, po katerem bi se prasojevalne komisije imele ravnati. Večina davčnega odseka pa je zavrgla cenik in izdeluje sedaj nov predlog, ki osobito meri na to, da se obrtniki porazdelé na tri razrede, in za vsako tako obrtno-davčno zadruho ali za vsak tak razred ima biti posebna komisija.

Iz načrta, katerega je izdelal poslanec dr. Beer, razvidi se, da se razločuje tudi v tem od vladnega predloga, da imajo voliti obrtniki davčnega okraja volilne može, in ti pri političnem okrajnem oblastvu potem komisijske člane.

Po vladnem predlogu bi volili obrtniki vsake občine domá volilne može, in vidi se, kako ljubeznjivo liberalni Nemci skrbé za malo ljudstvo, da ga hočejo siliti k okrajnemu sedežu in mu ne privoščijo olajšave, da bi zamogel svojo pravico domá vršiti.

Po mojem mnenju bi se moral prejšnji vladni načrt cenika in določilo gledé volitev zopet sprejeti in zavreči nasvêt davčnega pododseka.

Preobširen bi postal, ko bi hotel nadrobneje razlagati celo zadevo. To bom zamogel bolje storiti v posebnih poročilih o razpravah, ki se bodo vršile v davčnem odseku. Za širne kroge našega naroda pa je bolje, da razprava ni predolga. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. junija.

Prememba v ministerstvu. Poslednji čas se po raznih listih razširja novica, da odstopi minister Zaleski in na njegovo mesto vstopi sedanji gališki namestnik Badeni. Ta novica se je že dementovala, ali je v kratkem zopet po časopisih se zatrjevala kot resnica. Sedaj bajé gre še samo za to, da dobé Badeniju sposobnega naslednika v Galiciji. Kot naslednika grofu Badeniju imenujeta se sedanji moravski namestnik vitez Löbl in pa poslanik v Bukareštu, grof Goluchowski, katera dobro poznata razmere v Galiciji.

Dr. Steinwender in nemški liberalci. Minoli teden je dr. Steinwender govoril v brnskem društvu nemškonarodne stranke. Pomenljivo je, da se je izrazil, da Nemci ne morejo zahtevati, da se osnuje okrožno sodišče v Trutnovu, dokler se ne izreče deželni zbor češki, ker bi to bilo protizakonito. Na protizakoniti podlagi se ne more začeti veliko gibanje. Potem je pa govornik hvalil Mladočehe, kateri imajo velik vpliv jedino zaradi tega, ker vedno ne mislijo, da bi kateri minister postal. Pričujoči poslušalci so z veliko navdušenostjo pozdravljali Steinwenderjeve izpeljave, kar pač le dokazuje, da mej Nemci je še daleč do tiste jedinosti, po kateri so tako hrepeneli na zadnjem shodu nemške stranke v Pragi.

Mladočeški tabor bil je v Ricanu v češko-brodskem okraju. Zbralo se je bilo kacic 1500 oseb, polovica iz Prage. Govorniki so zabavljali proti vladi, plemstvu in Nemcem in se tudi navduševali za Francoze. Ko je jeden govornikov omenil dr. Steinwenderja, je ves zbor zavpil: „Hanba!“, ko je pa jeden govornik razložil, da je dr. Steinwender v Brnu hvalil Mladočehe, mu je ves zbor iz vsega grla začel klicati: „Slava!“ Pač dr. Steinwender sam ni mislil, da tako po ceni postane pri Mladočehih tako čislana oseba. Ko je dr. Črnohorsky le malo preveč zabavljaj proti Avstriji, je vladni komisar že hotel zaključiti zborovanje. Ko je govornik obljubil, da hoče zmerneje govoriti, se je tabor nadaljeval. Predlagala se je mej drugim resolucija, da bi Mladočehi taktiko, katera se jim je tako dobro obnesla v deželnem zboru, prenesla tudi v državni zbor. Sklenila se ta resolucija ni, ker je bil shod poprej razpuščen. Govornik je, utemeljujoč to resolucijo, vpletel v govor cesarja na tak način, da je vladni komisar bil prisiljen, zahtevati, da se shod zaključi. Ko se je shod zaključil, so praški gostje pojóč odšli na kolodvor.

Češko veleposestvo. S svojim zabavljanjem proti plemstvu bodo Mladočehi popolnoma odrinili od sebe češke veleposestnike, izvzemši nekatere meščanske elemente. Tako se govori, da se zastopniki veleposestva razcepijo. Velika večina bode začela odločno opozicijo proti Mladočehom, dočim bode neznatna manjšina še nadalje sem ter tja iskala dotike z Mladočehi. Knez Schwarzenberg je še nedavno se nadejal, da se bode dalo doseči kako skupno delovanje mej vsemi češkimi strankami, ali sedaj se je pa do dobrega prepričal, da je to nemogoče. Mej veleposestniki bajé dobiva Windischgrätzova frakcija vedno več vpliva. Ta frakcija pa Čehom sploh ni posebno prijazna. Češki veleposestniki bodo v državnem zboru najbrž glasovali za spremembo zakona o razdelitvi okrajev in osnovi novih sodišč, in tudi poskusili pridobiti ves Hohenwartov klub in pa Poljake, da glasujejo za tako

spremembo. Vlada bode po tem takem imela v tej stvari gotovo večino. S svojim razsajanjem so Mladočehi le to dosegli, da se res okraji razdelé po volji Nemcev, kar bi se sicer ne bilo zgodilo, ker vlada bi gotovo proti volji veleposestnikov Nemcem ne bila ustregla.

Moravska narodna stranka. Po čeških listih se zadnji čas mnogo piše o preosnovi moravske narodne stranke. Od jedne strani se dajo narodni stranki svéti, da naj pojde v opozicijo, tako se doseže sloga mej moravskimi Čehi. Temu se pa od druge strani opravičeno ugovarja, da tudi v tem slučaju ni pričakovati sloge. Mladočehom na Moravskem kakor tudi na Češkem ni za opozicijo proti vladi, temveč v prvi vrsti za mandate. Zato bi pa ne hoteli z narodno stranko složno delovati, ako bi tudi šla v opozicijo. Našli bi že kaj, da bi rovali proti njej. S tem, da bi narodna stranka šla v opozicijo, bi koristila le Nemcem, ki bi si pridobili še večji vpliv. Dolžnost moravske narodne stranke je delati na to, da se obnovi prejšnja desnica in tako premaga moč levičarjev. Vsekako so poslednji nasvêti boljši. Po našem mnenju se pa narodna stranka ne bode mogla upirati samo Mladočehom, ako se ne pridruži katoliškemu gibanju in ne opre na katoliška politična društva. Samo narodna podlaga ni dovolj trdna, da bi se mogli braniti razdirajočemu mladočeškemu liberalizmu.

Bolgarija. Solstvo v Bolgariji dosedaj ni napredovalo tako, kakor bi bilo želeli. Pomanjkovalo je pred vsem domačih učiteljev. Sedaj bode to nekoliko drugače. Na veliki šoli v Sofiji se bode izobrazilo dovolj domačih srednje- in meščansko-šolskih učiteljev. Letos je že precejšnje število bolgarskih mladeničev dovršilo to šolo. Juridična fakulteta je pri tej šoli še-le prvo leto in je upati, da se v malo letih izgoji tudi več domačih juristov, katerih še vedno primanjkuje.

Bolgarske finance. Posebna komisija v Bolgariji proučava zboljšanje financ. Državni stroški so poslednja leta prehitro naraščali, kakor se zatrjuje, je komisija že našla, da se bode dalo pri nekaterih postavkah precej prištediti, ne da bi država zaradi tega kako škodo imela. Tudi davki se zdato preutrojiijo. Dosedaj ima Bolgarija glavne dohodke iz neposrednih davkov. V bodoče pa hoče večjo pozornost obračati posrednim davkom, kakor to delajo zapadne države. Na ta način se bode dal nekoliko razbremeniti kmetski stan, kar je pač jako želeli.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. junija.

(V stolnici ljubljanski) darovali so danes prevr. gospod knezoškof slovesno črno sv. mašo za pokojnega vladarja Ferdinanda. — Službe božje so

sva oba zajedno ostavila svoj rojstveni stan ter se kot mladoleta in plaha dečka prvič sostala v beli Ljubljani. Ni nama bilo lahko — čutila sva enako oba — ločiti se v rosnem mladoletju od domačega ognjišča, koder sva v varnem okrilju ljubeče matere neskrbno žila takozvano zlato dobo let. Tebi je bilo tesno v prsih in meni je bilo od solz še rošno oko, ko sem Te v prvo vzrl na mestu, kamor naju je vela pozneje vsakdanja pot. Nemo sva se približala drug drugemu ter si prijazno podala roki; takrat vže sva si usadila v mehko otročje srce nežno kal vzajemne prijateljske ljubavi, katero sva tako skrbno gojila in varovala ves čas, da ni prav nič kalilo nama vzajemnosti, no bivala sva vedno v najlepšem soglasju zvesta drugova in ljubila sva se iskreno vseskozi — smemo reči — lepo vrsto let. Ti si mi podaril ljubezni prepolno mero, jaz pa sem se krepko oklenil Tvojega požrtvovalnega in blagonaklonjenega mi srca.

Tako je bilo do sih dob. Todá baš kar čujem, da je usahnilo Tvoje plemenito srce, z njim usahnili ljubezni Tvoje živahen vir. Ali se res ne bodeva več ljubila? Prezgodaj bi bilo ločiti se že sedaj, ko nama ni še nič dozorelo, česar sva pričakovala v veseli nadeji; zla usoda nikari nama uničiti vsega v bujnem cvetju!...

Cujem, da je turóbná smrt odvela iz vrvečega posvetnega hrupa Tebe, meni pol sreč; todá verjeti ne morem svojim ušesom. Vse je prišlo tako mahóm, tako bliskoma — domneva se mi, da ni res. Pozorno se oziram po šumnih mestnih ulicah, da bi

opazil, kje se mi pokaže Tvoje ljubo smehljajoče se obličje; iščem Te na mestu, kjer sva se sošla sleharni dan, todá povsodi odmeva za menoj žalóbná vest, da Tebe ni več. In res Te ni nikjer... Vsakako težko je verjeti človeško srce vznemirjajoči resnici: vse premine, samo minljivost sleharnega bitja je stalna, todá resnica je vendar le. V ranem jutru življenja si preminul tudi Ti, in s Teboj se je porazila vez najinega iskrenega prijateljstva. Pred par dnevi sva se še prijazno pogovarjala in dobrodejno zabavala, smejala sva se celo na vsa usta; ah, danes pa zrem Tvoje upalo lice ter Ti stiskam v slovo Tvojo ovenelo desnico, kličeč za Teboj z žalnim glasom: Vale! Vale!

Mladenič, kojega se spominjam v onih skromnih vrsticah, bil je slovenski visokošolec dunajski, Ludovik Kenk. Rojstvena vas so mu bile Notranje Gorice pri Brezovici nad Ljubljano. Ljudsko šolo in gimnazijo je pohajal v Ljubljani, bil je dečko bistroglav in izvanredno priden in vesten, kar mi bodo pritrdili izvestno vsi njegovi učitelji ljudski in srednješolski.

Bolezen ga je prisilila koncem tretjega gimnazijalnega razreda, da je prekinil svoje študije za dóbo dveh let; ko pa je zopet okrevaj, poprijel se je s taisto vstrajnostjo učenja ter z izvrstnim vspehom dovršil gimnazij, odkoder je preteklo jesen došel na dunajsko vseučilišče, kjer nam ga je v zorni pomladi mladeniških let ugrabila blede smrt ter odvela v večnost.

Bilo je prošli petek, v dan 23. junija. Cel dan še čil in vesel, zvečer ga že ni bilo več. Kopal se je baš v ljudskem kopališču VIII. dunajskega okraja, ko se mu na jedenkrat pretrga v glavi tanka mreža, da mu zakrvavé možjani, po par minutah izdihnili je svojo blago dušo.

Za njim žalujemo mnogi slovenski akademiki na Dunaju, ker nam je bil vsem jako priljubljen kolega; nihče ga ne more pozabiti, ako je le jedenkrat prijateljski z njim občeval. Vsa so ga dičile v polni meri vse one lepe kreposti, katerih nima sleherni izmed nas.

Ne bom našteval in opisoval na drobno vseh mnogih duševnih vrlin, katere si je pribavil pokojnik v teku svojega ne dolgega življenja; grozna tesnoba mi duši žalostno srce, kar nič mi ne more iz peresa.

Povedano bodi vendar, da sem imel priliko, često opazovati njegovo blago mišljenje in spoznati natanko plemenito srce svojega izbornega družabnika, kajti ničesar mi ni prikrival, kar mu je tičalo v duši, bilo mu je zajedno na jeziku; z nekako — dejal bi — najivno odkritosrčnostjo razodeval mi je včasih vse svoje skrivnosti. Marljiv in vesten bil je v svojih ukih in povsod, svojih dolžnostij ni zabil nikoli in v nobenem oziru.

Napram svojim kolegam vedel se je dostojno in prijazno, žalil ni nikogar, v svoji izvanredni prijateljski požrtvovalnosti izvršil ti je drage volje sleherno uslugo, katerekoli si ga prosil. Vsi smo ga čislali, kajti bil je res vzoren kolega, odločen poštnjak, skratka rečeno, posnemanja vreden značaj.

(„Slavčeva“ poletna veselica.) Kakor smo zadnjič poročali, priredi pevsko društvo „Slavec“ prihodnjo nedeljo dne 2. julija veliko vrtno veselico pri Koslerju. Iz obširnega programa, katerega priobčimo v soboto, omenjamo da se dve peski točki z spremljevanjem vojaške godbe. — Kegljanje za dobitke se prične v soboto 1. julija ob 5. uri popoldan pri Koslerju, ter traja do nedelje 2. julija 11. ure zvečer. — Dobitki so: I. 10 kron v zlatu; II. 6 kron v srebru; III. 4 krone v srebru; IV. 3 krone v srebru; V. 4 krone v srebru za največ serij; VI. šaljivi dobitki za največkrat vseh devet. — Serija treh lučjav 10 kr.

(Slavni odbor za razsvetljavo divaške vilenice [jame]) prijazno vabi „Slovensko planinsko društvo“, da bi v nedeljo, dne 2. julija t. l., prišlo v Divačo ogledat si sijajno razsvetljeno vilenico. Ker je odbor „Slovenskega planinskega društva“ preverjen, da bi bilo zelo koristno, ako bi častiti društveniki bolje spoznali Kras in podzemsko njegovo čudovito tvorbo, katerih najnamenitejši sta poleg postojanske jame divaška vilenica in škocijanska jama pri Divači, sklenil je prirediti društveni izlet, če se oglasi dovolj udeležnikov. Vožnja po Krasu je sama na sebi jako zanimiva, v Divači sta na ogled dve prekrasni jami, vrhu tega bode popolnoma velika narodna veselica, torej toliko užitka in zabave, da pač ne bo nobenemu žal, kdor pohiti dne 2. julija med naše južne brate. Odšli bi iz Ljubljane zjutraj ob 5. uri s poštnim vlakom, vrnili pa se z istim vlakom po noči. Častiti društveniki in drugi društveni prijatelji, kateri se menijo udeležiti lepega izleta, naj se blagovolijo oglasiti do sobote opoldne pismeno ali ustno pri društvemem blagajniku g. Sokliču, klobučarju „pod Trančo“ v Ljubljani. — Člani, ki še nimajo svojih fotografij, naj si jih hitro omislijo.

ODBOR.

(Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani) ima v petek, dne 30. junija t. l., ob 2. uri popoldne v magistratni dvorani sejo z nastopnim dnevnim redom: 1. Citanje zapisnika zadnje seje. 2. Prošnja za zvišanje mesne tarife v Kočevju in Crnomlju. 3. Se-li smejo moka in glinasti izdelki prodajati na tedenskih semnjih? 4. Prošnja občine šentjernejske za dovolitev jednega konjskega semnja. 5. Peticija praške zbornice glede plačevanja občinskih doklad od strani uradnikov pri zbornicah. 6. Vprašanje, če je izdelovanje škafov v Bohinju smatrati za domačo industrijo. 7. Zbornični račun za leto 1892. 8. Vprašanje, če so kramarji opravičeni, tudi usnje prodajati. 9. Vprašanje o opravičenju pekov, puškarjev in jermenarjev. 10. Prošnja podobčine Nadlesk za dovolitev semnjev. 11. Prošnja občine Studenec za zvišanje sejmskih pristojbin.

Vabilo

šesti redni občni zbor

„Katol. tiskovnega društva

v Ljubljani“

v sredo, dne 5. julija ob 10. uri popoldne

v veliki dvorani

knezoškofovske palače.

Dnevni red:

1. Predsednikov govor.
2. Tajnikovo poročilo o odborovem delovanju v minulem društvenem letu.
3. Volitev novih odbornikov.
4. Posamezni nasveti.*)

V Ljubljani, dne 19. junija 1893.

Odbor.

*) Kdor želi staviti kak predlog, blagovoli ga odbor predložiti do 2. julija 1893.

Telegrami.

Celje, 28. junija. V okrajni šolski svet je volil okrajni zastop celjski dr. Dečka, Lovra Baša, Franca Robleka, Antona Brezovnika in dr. Gregorca.

Trst, 27. junija. Avstrijski Llovod pošlje k otvoritvi korintskega prekopa sredi julija poseben parnik, ki ostane kake tri dni v pirejskem pristanišču in se skozi prekop povrne v Trst. Cene za vožnjo so znižane.

Dobrovnik, 27. junija. Govor župana Gondole pri odkritju Gunduličevega spomenika se je zvil v živio presvetlemu cesarju, na kar so se odzvali vsi navzoči z neskončnim navdušenjem. Razsvetljava mesta je bila prekrasna. Na tisoče ljudij zbralo se je po cestah in lepo osvetljenem trgu, kjer je spomenik. Predstava v gledališču se je dobro obnesla. Po noči odpeljal je parnik 170 gostov iz Hrvatske k izletu v Kotor. Povrnejo se danes popolne, da se udeležé ljudske veselice v Gružu.

Opava, 28. julija. Bivši državni poslanec Nedella je zaradi hudodelstva proti pravosti obsojen v osem mesečno težko ječo.

Berolin, 27. junija. Deželno sodišče je obsodilo poslanca Ahlwadta v trimesečni zapor zaradi razžaljenja skupnega pruskega uradništva, zlasti pravosodnih uradnikov, z nekim govorom v Essenu.

Peterburg, 27. junija. Carjevič je odpotoval v London.

Umrli so:

26. junija. Egidij Miklič, delavčev sin, 8 let, Hradekega vas 9, škrlatica.

V bolnišnici:

25. junija. Luka Dragar, urar, 52 let, carcinoma vesophagi.

26. junija. Mihael Bradač, hlapec, 31 let, vulnus sciss. compl. capitis.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
27	7. u. zjut.	736.7	15.8	sl. zap.	del. oblač.	0.00
	2. u. pop.	735.1	24.4	sl. vzh.	jasno	
	9. u. zveč.	736.1	19.4	"	"	
Srednja temperatura 19.9°, za 1.0° nad normalom.						

Hiša na prodaj.

Hiša v dobrem stanu na lepem prostoru z velikim vrtom, njivami in gozdom pri sv. Duhu blizu kolodvora „Škofjaloka“ lastnina posestnice Katarine Kovarčič, cenjena na 2735 gld., bo dne 20. julija, oziroma 17. avgusta prodana na očitni dražbi pri sodišču v Škofji Loki. — Hiša je posebno primerna za kakega vpokojenega duhovnika. 323 3-1

Teodor Slabanja, srebrar v Gorici (Görz), ulica Morelli št. 17.

se priporoča prečast. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim. — Da si morejo tudi manj premožne cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stali.

Ilustrovani cenik franco.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštne prosto. 3 36-18

Mestna hranilnica v Kranju.

Razglas.

Novoustanovljena „Mestna hranilnica v Kranju“ pričela bo svoje delovanje dne 6. julija 1893 ob 10. uri popoldne v svojih prostorih v I. nadstropju mestne hiše v Kranju, in bo potem poslovala vsak četrtek v tednu, če bi bil ta dan praznik, pa prvi delavnik za praznikom od 10. do 12. ure popoldne za one, ki hočejo osobno opraviti svoje zadeve pri hranilnici. Druge dneve občeati bo s hranilnico le pismeno.

Uloge bodo se sprejemale od 1 gld. naprej in obrestovale po 4%.

Posojila na nepremičnino dajala se bodo proti obrestovanju po 5% in proti amortizovanju ali povračilu izposojenega kapitala v enakih poluletnih odplačilih (anuitetah) tako, da bo n. pr. posojilo 100 goldinarjev odplačano tekom 36 let, ako plačuje dolžnik vsacega pol leta na kapital in obresti po 3 goldinarje.

V Kranju, dne 22. junija 1893.

320 2-1

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Kranju.

Upravo mestne hranilnice v Kranju vodi občinski odbor mesta kranjskega in od istega voljeni upravni odbor, poslovanje pa izvršuje ravnateljstvo.

Sprejem denarja v blagajničnem poslovanju potrudijeta vselej po 2 člana ravnateljstva, ki sedaj obstoji iz sledečih gospodov:

Globočnik Viktor, c. kr. notar v Kranju, predsednik;

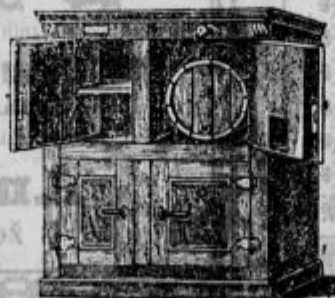
Meznarec Anton, dekan v Kranju, podpredsednik;

Sajovic Ferdinand, trgovec v Kranju, pisarnični ravnatelj;

Majdič Vinko, posestnik valičnega mлина in veletržec v Kranju, in

Polak Ferdinand, trgovec v Kranju, ravnatelj.

Najnižje cene in najboljše blago.

Najboljše in najceneje

kupuje se železo, raznovrstna železnina, cement, okove itd. pri

Andreju Druškoviču, v Ljubljani

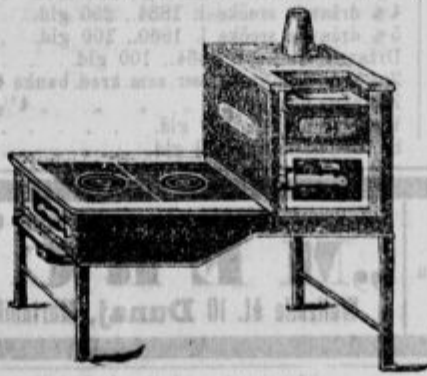
Mestni trg 10.

272

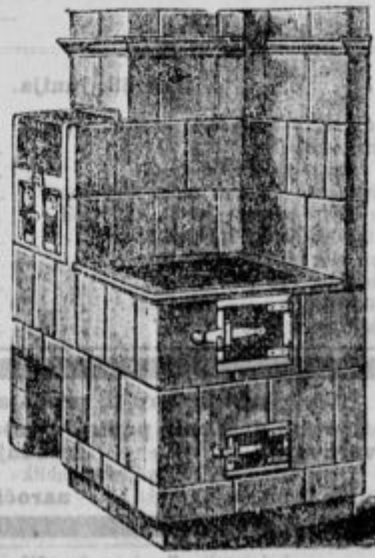
ZALOGA

8

nagrobni križev, štedilnikov in njih posameznih delov, ledenic, finih žag itd. po najnižjih cenah.

Zaloga železniških šin po najnižjih cenah.

V prihodnjem šolskem letu dobi

učiteljska pripravnica

stanovanje in hrano. — Več se poizvé pri **A. Kalis-u** na Prešernovem trgu št. 3. 221 3-1

Slava Bogu. Cerkvene pesmi.

I. zvezek. 304 2-2

20 Nasnih

zložila **P. Angelik Hribar** in **P. Hugolin Sattner** iz reda sv. Frančiška.

Cena partituri 80 kr., vsak glas 15 kr., po pošti 5 kr. več.

Zaloga samo v frančiškanskem samostanu v Ljubljani.

Priznanja: Bog Vama poplačaj trud, srčno sem vesel dela Vašega in prečast. gosp. tovariša.

Jernej Zupančič, kurat.

Vrlo dobro sta jo zadel. Tega nam je bilo treba.

Miha Sajč, župnik.

Bog blagoslovi delo, ki sta ga pričela, da bi ga tudi kmalu dovršila!

St. Pivec, kapelan na Rečici.

Srčna hvala za poslano pesmi, kaj lepe so. Prosim, da mi drugi zvezek takoj pošljete, ko izide.

Jan. Gerkman, Tunjice.

Naročam I. zvezek in vse, ki še imajo priti.

Fr. Vidic, dekan v Kanalu.

Kot primerno darilo priporočamo osobito preč. gg. katehetom ob koncu šolskega leta:

Spominske podobice petdesetletnice škofovanja sv. Očeta **LEONA XIII.**

Dobivajo se v Katoliški Tiskarni in Bukvarni 100 komadov gld. 150.

F. Wisjan

sedlar,

v Ljubljani, Rimska cesta 11,

priporoča slavnemu občinstvu in zlasti prečastiti duhovščini

svojo zalogo izdelanih

„landauerjev“, koleselnov in na pol kritih voz

in izdeluje vsa v njegovo stroko spadajoča dela v najlepšem slogu in po nizki ceni. 267 6-6

Lekarna Trnkóczy-ja

zraven rotovža v Ljubljani

prodaja in vsak dan s prvo pošto razpošilja

Marijacejske kapljice za želodec

zdravno preverjeno in znano zdravilo s čvrstilnim in krepilnim vplivom pri motenem prebavljenju, pri krču v želodcu in zabasanju.

1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld. 202 12

V najem se dá pod prav ugodnimi pogoji radi družbinskih razmer takoj

trgovina z mešanim blagom.

Natančneje se poizvé pri lastniku gospodu **Ivanu Russu** v Ribnici na Dolenjskem. 317 3-2

Naznanilo preselitve.

Zahvaljujoč se slavnemu p. n. občinstvu za dosedanje blagotno naklonjenost, usojam si naznaniti, da sem svojo

prodajalnico in delavnico

preselil

na **Stari trg št. 20**

ter dne 17. junija otvoril.

V zalogi imam vsakovrstnih

dežnikov in solnčnikov

od enostavnih do najfinjših po najnižjih cenah. 322 3-1

Popravila in preobleke se izvršujejo hitro in po ceni.

Priporočujoč se najtopleje in proseč mnogo-brojnega poseta s spoštovanjem

Jos. Vidmar.

Št. 11.336.

Razglas.

297 3-3

Od občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane ustanovljeni štipendij letnih 250 gld. za obiskovanje obrtne šole v Gradcu razpisuje se v podeljenje za dobo 2 let, počenši od prihodnjega šolskega leta.

Do tega štipendija imajo pravico učenci, ki so že dovršili ali dovršijo letos z dobrim vspehom obrtno-nadaljevalno šolo v Ljubljani, tudi če so zmožni samo slovenskega jezika. Prednost pa imajo oni učenci, ki živijo v Ljubljani domovinsko pravico.

Prošnje, opremljene s krstnim listom, z domovnico ter s šolskimi spričevali, vložiti je pri vodstvu tukajšnje obrtno-nadaljevalne šole do dne 15. julija letos.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dne 8. junija 1893.

Gospodarji in kmetovalci!

Pomlad, čas za nakupovanje različne železnine in poljskega orodja in čas za zidanje je došel. Pri nakupovanju vseh teh reči je pa paziti, da se kupi dobro blago po nizki ceni, ali pa po eni in isti ceni boljše blago.

Potrulil sem se nakupiti najboljše blago po najnižji ceni, zato sem v stanu je dajati tudi po najnižji ceni. Posebno se bodem trudil v tem smislu postreči z najboljšim in najcenejšim orodjem, železjem za zidanje, okovami za okna in vrata in s cementom.

V zalogi imam vedno najboljši roman- in portland-cement, stare železniške šine za oboke, preskrbam pa tudi po najnižji ceni traverse itd. Nadalje imam v zalogi raznovrstne priproste in najfinjšie okove za okna in vrata, okove za vozove, vezi, ter šine, trde kot jeklo itd.

Za strehe kriti imam bogato zalogo oinkaste in pocinkane plošče-vine ter strešnega papirja. — V zalogi imam

vsakovrstno orodje za mizarje

lepo in bogato pozlačene nagrobne križe,

posebno pa opozarjam na svojo veliko zalogo mnogovrstnih

štedilnih ognjišč

in njih posameznih delov;

Barthelov izvirni karbolinej.

Vnanja naročila se točno in vestno izvrše.

Za obilno nakupovanje in naročevanje se priporoča

210 22

Andrej Druškovič,

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg 9/10.

POVESTI

IV. zvezek: ANDREJ KALAN

je izšel ter se dobiva komad po 20 kr., po pošti 23 kr. v „Katoliški Bukvarni“ in „Katol. Tiskarni“ v Ljubljani.

Dobi se tudi še III. in II. zvezek.

Dunajska borza.

Dne 28. junija.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 10 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 „ —
Zlata renta 4%, davka prosta	117 „ 85
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96 „ 85
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	988 „ —
Kreditne akcije, 160 gld.	339 „ 50
London, 10 funtov strl.	123 „ 20
Napoleonador (20 fr.)	9 „ 81
Cesarski cekini	5 „ 85
Nemških mark 100	60 „ 40

Dne 27. junija.

Ogerska zlata renta 4%	116 gld. 30 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94 „ 90
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 „ 75
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	164 „ —
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	193 „ 56
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 „ 80
Zastavna pisma	100 „ —
Kreditne srečke, 100 gld.	198 „ —
St. Genois srečke, 40 gld.	67 „ 50

4% srečke dunajske parobrodne družbe	144 gld. — kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	18 „ 40
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ 30
Salmove srečke, 40 gld.	69 „ —
Windischgrazove srečke, 20 gld.	— „ —
Ljubljanske srečke	22 „ 75
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	151 „ —
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2955	— „ —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105 „ 75
Papirnih rubeljev 100	129 „ —

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjša dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„**M E R C U R**“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.